

Sygn. akt I A Ca 126/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lipca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Piotr Górecki

Sędziowie: SA Jan Futro (spr.)

SA Elżbieta Fijałkowska

Protokolant: st. sekr. Ewa Gadomska

po rozpoznaniu w dniu 13 lipca 2016 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa R. P.

przeciwko Towarzystwu (...) z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 12 października 2015 r.

sygn. akt XIII C 960/13

1. oddala apelację;
2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2 700 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Elżbieta Fijałkowska Piotr Górecki Jan Futro

I A Ca 126/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 października 2015 r., sprostowanym postanowieniem z dnia 18 grudnia 2015 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 85 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 45 000 zł od dnia 26 lutego 2013 r. do dnia zapłaty i od kwoty 40 000 zł od dnia 2 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty.

Orzekając o kosztach postępowania zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 10 104,20 zł i nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Poznaniu) kwotę 474,15 zł tytułem nieuiszczonych wydatków.

Od wyroku tego apelację wniósł pozwany, zaskarżając go w części zasądzonej na rzecz powoda kwotę powyżej 45 000 zł i w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu. Zarzucił zaskarżonemu wyrokowi:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 445 § 1 k.c., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, że kwotą adekwatną do krzywdy, polegającej na wystąpieniu negatywnych skutków na zdrowiu powoda, skutkujących uszczerbkiem na zdrowiu jest łącznie kwota 120.000 zł, podczas gdy prawidłowe zastosowanie tego przepisu, prowadzi do wniosku, że kwotą odpowiednią za krzywdę będzie łączna kwota 80.000 zł, tym samym przyznana przez Sąd z tego tytułu kwota zadośćuczynienia jest rażąco zawożona i wykracza poza wynikające z tego przepisu uznanie sędziowskie;

2. naruszenie prawa materialnego tj. art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 445 § 1 k.c., poprzez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że zachodzą podstawy do zasądzenia odsetek ustawowych od zadośćuczynienia pieniężnego za okres poprzedzający wyrokowanie, podczas gdy określenie stanu zdrowia powoda i tym samym oszacowanie jego krzywdy było możliwe dopiero w chwili wydawania wyroku, tj. po przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłych i zgromadzenia dokumentacji medycznej, co przy przyjęciu prawidłowej wykładni wyłącza - dopuszczalność zasądzenia odsetek za okres sprzed wyrokowania.

W konsekwencji pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 45 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12 października 2015 r. do dnia zapłaty oraz oddalenie powództwa w pozostałej części, a nadto rozstrzygnięcie o kosztach procesu stosownie do wyniku sprawy. Pozwany wniósł również o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

W rozpoznawanej sprawie okoliczności faktyczne oraz zasada i podstawy odpowiedzialności strony pozwanej w apelacji nie były kwestionowane. Skarżący zarzucał jedynie naruszenie przepisów prawa materialnego, w szczególności przez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie. Uzasadnia to sporządzenie uzasadnienia zgodnie z art. 387 § 2¹ k.p.c.

Odnosząc się do zarzutów dotyczących wysokości przyznanego powodowi zadośćuczynienia za krzywdę, należy wskazać, że ocena rozmiaru krzywdy należy do swobodnego uznania sędziowskiego i w ramach kontroli instancyjnej podważenie jej jest możliwe tylko wówczas, gdy określając wysokość zadośćuczynienia, sąd ewidentnie naruszył zasady ustalania tego zadośćuczynienia, w konsekwencji, czego zasądzone zadośćuczynienie jest w sposób oczywisty niewspółmierne do doznanej krzywdy. W okolicznościach niniejszej sprawy nie można zgodzić się ze skarżącym, że Sąd Okręgowy określając wysokość sumy zadośćuczynienia należnego powodowi, nie określił tej sumy na odpowiednim poziomie w rozumieniu art. 445 § 1 k.c. i przyznał powodowi z tego tytułu kwotę rażąco zawożoną. Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy sformułował w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku katalog kryteriów, którymi należy się kierować przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego. W ocenie Sądu Apelacyjnego prawidłowo też uwzględnił nie tylko dolegliwości powoda związane z cierpieniami fizycznymi i psychicznymi w okresie leczenia, lecz również nadal utrzymujące się skutki wypadku oraz trwałość tych skutków, tj. niemożliwość powrotu powoda do stanu zdrowia przed wypadkiem w przyszłości. Wskutek wypadku powód jest osobą niepełnosprawną, niezdolną do pracy, porusza się przy pomocy kuli ortopedycznej i na skutek wypadku powód doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 52%. Wprawdzie określony procentowo stopień uszczerbku na zdrowiu ma charakter jedynie pomocniczy przy ustaleniu wysokości zadośćuczynienia, to jednak obrazuje konsekwencje wypadku dla zdrowia powoda i trwałe skutki wypadku. Ze względu na ustalony przez Sąd Okręgowy trwały uszczerbek na zdrowiu powoda i dotkliwe skutki wypadku, takie jak ograniczenie sprawności narządu ruchu, konieczność zażywania leków przeciwbólowych, niemożność prowadzenia samochodu oraz wskazane przez powoda w jego zeznaniach negatywne skutki wypadku w jego życiu rodzinnym i towarzyskim, a także niemożność spędzania czasu w dotychczasowy sposób, tj. chociażby w podobnym zakresie wykonywania prac w gospodarstwie domowym, uznać należy, że zasadnie przyjął Sąd Okręgowy, iż rozmiar krzywdy, jakiej doznał powód uzasadnia ustalenie kwoty zadośćuczynienia w łącznej wysokości 120 000 zł, tj. po uwzględnieniu

wypłaconej powodowi kwoty 35 000 zł, zasądzenie kwoty 85 000 zł. Kwota ta stanowić też będzie dla powoda ekonomicznie odczuwalną wartość.

Niezasadny jest także zarzut błędnego ustalenia początkowej daty płatności odsetek ustawowych od zasądzonej kwoty zadośćuczynienia.

Wskazać też należy, że orzeczenie sądowe w postępowaniu odszkodowawczym oczywiście nie ma charakteru konstytutywnego, nie jest więc źródłem zobowiązania sprawcy szkody względem poszkodowanego do zapłaty odszkodowania. Rzeczywistym źródłem takiego zobowiązania jest czyn niedozwolony (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2010 r., sygn. akt II CSK 434/09, Lex nr 602683).

W przypadku szkód, które są wyrządzone czynem niedozwolonym, a więc z istoty swojej nie wynikają z zobowiązań terminowych dłużnika, odpowiedzialność odszkodowawcza powstaje z chwilą samego zdarzenia wyrządzającego szkodę. Zatem ta chwila, a w każdym razie wezwanie przez poszkodowanego osoby odpowiedzialnej do zapłaty odszkodowania w określonej wysokości stanowi o wymagalności roszczenia, o której jest mowa w art. 455 k.c. w wypadku zobowiązań bezterminowych. Jeżeli tak, to wymagalność roszczenia pieniężnego jest podstawą żądania odsetek za czas opóźnienia, gdy po stronie dłużnika nastąpi opóźnienie ze spełnieniem świadczenia (art. 481 § 1 k.c.). (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 września 2012 r. V CSK 379/11, LEX nr 1223734) zadośćuczynienia należnego w momencie wezwania (w postępowaniu likwidacyjnym i przez doręczenie pozwu). Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd Okręgowy uznał, iż wymagalne w dacie poprzedzającej początkowy termin zasądzenia odsetek należne od pozwanego świadczenie kształtowało się w wysokości określonej w zaskarżonym orzeczeniu. Sąd I instancji wydając wyrok odwoływał się do sytuacji i zdarzeń mających miejsce bezpośrednio po wypadku.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 wyroku. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono zgodnie z treścią przepisu art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. oraz w zw. z § 2 pkt 5 i § 10 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804). Na koszty te składają się koszty zastępstwa procesowego strony wygrywającej apelację.

Elżbieta Fijałkowska Piotr Górecki Jan Futro